

Plaguetes

de

PREMIS CASTELLITX 2004

Obres premiades: Poesia,
Narració Curta i Glosat

Història
i Cultura

18/19

Plaquetes d'Història i Cultura

1. *Gloses populars dedicades a la Mare de Déu de la Pau de Castellitx*. Algaida, any 1953.
2. *Història del formatge*. Xesca Ensenyat.
3. *La Razón i Esquixos*. Premsa periòdica a Algaida durant la Segona República Espanyola 1931-1932.
4. *Pina. Roques, clapers i enclotxes: ses Moles. Aproximació a la font de Pina. La Vall de Pina i els seus voltants. Les terres primes: les rotes*. Bernat Servera Ribas.
5. *El rector de Castellitx: Una rondalla den Jordi des Racó*.
- 6/7. *Certamen Literari de Castellitx 1999. Obres premiades: Poesia, Narració Curta i Glosat*.
8. *Estudis sobre Pina. Les nostres cases, toponímia urbana i rural. Inventari arqueològic del terme de Pina*. Bernat Servera Ribas.
9. *Memòries d'un temps (I). Capítols d'història contemporània d'Algaida (1800-1823)*. Pere Fullana Puigserver.
- 10/11. *Certamen Literari de Castellitx 2000. Obres premiades: Poesia, Narració Curta i Glosat*.
12. *Certamen Literari de Castellitx 2001. Obres premiades. Part 1. Poesia i Poesia Popular (Glosat)*.
13. *Certamen Literari de Castellitx 2001. Obres premiades. Part 2. Narració Curta*.
14. *Memòries d'un temps (II). Una època de canvis imperceptibles (1824-1843)*. Pere Fullana Puigserver.
15. *Premis Castellitx 2002. Obres premiades: Poesia, Narració Curta i Glosat*.
16. *Dites, gloses, cançons i llegendes de Pina*. Bernat Servera Ribas
17. *Premis Castellitx 2003. Obres premiades: Poesia, Narració Curta i Glosat*.
- 18/19. *Premis Castellitx 2004. Obres premiades: Poesia, Narració Curta i Glosat*.

Plaquetes

d'Història i Cultura

PREMIS CASTELLITX 2004

Obres premiades: Poesia,
Narració Curta i Glosat

Publicació semestral. Número 18/19

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Algaida, març de 2004

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2005

Edició a cura de la Biblioteca Municipal d'Algaida
Coordinació de l'edició: Bartomeu Sales Mascaró

AJUNTAMENT D'ALGAIDA
C/ del Rei, 6. 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 125 076 - Fax: 971 125 044
Adreça electrònica: correu@bibli-algaida.e.telefonica.net

Maquetació: Bartomeu Sales Mascaró
Impressió: GRAFIMUT. Ronda de Ponent, 2. Local B
Tel. i Fax: 971 120 935. 07620 Lluçmajor
Dipòsit Legal: P.M.: 816/2005
I.S.S.N.: 1136-4531

In memoriam
Llorenç Antich Trobat «Móra»

*No planyem els ocells que parteixen,
sinó els que mai no tornaran.*

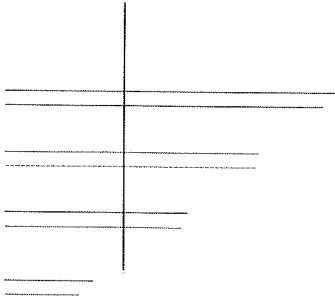
Quan arriba l'hora
i els antics engranatges es posen a rodar,
estenen les ales els ocells i remunten el vol.
Amb un moviment, que sabem inexorable,
fan cap a terres llunyanes i ignotes,
més enllà de tot.

I nosaltres, sorpresos, restem dempeus,
aclaparats pel feixuc silenci
que pateixen els que ja res no poden dir,
i mirem com, a poc a poc,
—però sempre massa de pressa—
les aus van tornat un punt invisible
dins del firmament.

No planyem, però,
el cansament de llurs muscles
ni la infinita recança pel camí;
ni la pesantor de les seves mans amb dits de ploma.

Ai las! Planyem els que mai no tornaran,
els que restaran per sempre en aquelles terres
que mai més ens vendrà de gust anomenar.
Terres que esdevindran tan tristes i desagombolades
com la que ara, dempeus, encara ens sosté.

Ozensu Keio. *Tractat dels rius.*

PRESENTACIÓ

El dia de la segona festa de Pasqua, coincidint amb el lliurament dels Premis Castellitx, ha esdevingut costum que l'Ajuntament d'Algaida publiqui la Plagueta d'Història i Cultura que recull els treballs literaris que foren premiats l'any passat.

Amb aquesta edició és la nostra voluntat mostrar i posar a l'abast de tothom els treballs guardonats amb la Rosa d'Or i els Accèssits en les modalitats de Narració Curta, Poesia i Poesia Popular (Glosat) i, al mateix temps, continuar amb el ferm objectiu de difondre la creació literària en llengua catalana.

Enguany, però, ho feim amb el sentiment de tristesa que ens produeix l'enyorança de Llorenç Antich Trobat «Móra», glosador i bona persona, que durant tota la trajectòria d'aquest guardons s'implicà activament ja sigui com a participant al incipient Certamen Literari de Castellitx, als anys 60 i 70 o, a la darrera dècada, com a Jurat.

És el nostre desig que els valors que definien el nostre estimat company siguin els mateixos que ens ajudin a difondre i mantenir per molts d'anys els nostres estimats Premis Castellitx.

Per molts d'anys!

Francesc Miralles Mascaró
REGIDOR DE CULTURA, ESPORTS I JOVENTUT

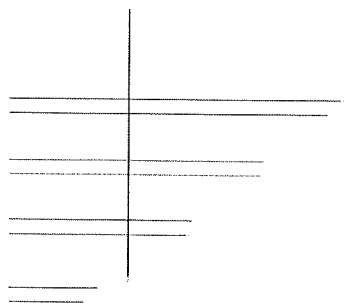
Els treballs que presentam en aquesta *Plagueta d'Història i Cultura* corresponen a les obres guardonades amb la Rosa d'Or de la Pau i amb Accèssit al Premis Castellitx 2004, en les modalitats de Poesia, Poesia Popular (Glosat) i Narració Curta, que tingué lloc dilluns dia 12 d'abril a l'auditori del casal Pere Capellà d'Algaida.

Foren Jurats dels Premis de les modalitats literària i investigació els senyors Llorenç Antich Trobat, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

En aquesta mateixa edició també foren guardonats amb Accèssits de Fotografia les obres *El bany de lletres* d'Eva Dueñas Torres i *Arrecifé* de Juan Ramon Martín Catoira.

Foren Jurats dels Premis de la modalitat de fotografia la senyora Maria Josep Mulet Gutiérrez i el senyor Joan Capellà Galmès.

TAULA

<i>Brossa de poemes, adob de noves veus</i> Salvador Martínez. Rosa d'Or de Poesia	Pàg. 9
<i>Entre l'ocell i l'argila. Tríptic ambrat d'aikus agredolços</i> Monica Miró i Vinaixa. Accèssit de Poesia	Pàg. 23
<i>Dispost a tot per ella</i> Jaume Juan Bonnín. Accèssit de Poesia Popular (Glosat)	Pàg. 27
<i>Tornaré a escriure el programa</i> Francesca Cabot Clar. Accèssit de Poesia Popular (Glosat)	Pàg. 31
<i>Res d'allò</i> Lina Rosselló Perelló. Rosa d'Or de Narració Curta	Pàg. 35
<i>Metempsicosi</i> Maria Torres Palau. Accèssit de Narració Curta	Pàg. 47

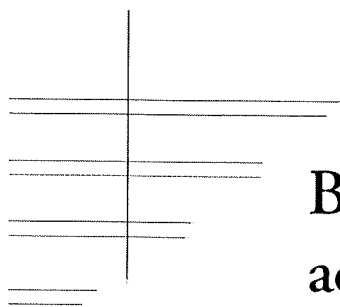
Salvador Martínez Muñoz (1962) Llettraferit i adepte/afiliat a les manifestacions de tall artístic. Amant del joc que li dona el llenguatge. NO és partidari dels sermons sinó del SER que tenen els MONS que diuen coses a l'home, a saber, la pintura, l'escultura, la música i la literatura. És un entusiasta del món publicitari, dels muntatges audiovisuals i de tot allò que sigui organitzar exposicions, convocatòries culturals i manifestacions teatrals —l'escola li ha donat moltes possibilitats de fer-ho—.

A la dècada dels 90

- Guanya totes les categories de poesia dels Premis literaris “Vall d’Or”.
- Publica el llibre *Díptic* conjuntament amb el poeta solleric Jaume Oliver.
- Publica la carpeta *Missatges de mestissatge* conjuntament amb el pintor solleric Francesc Lorente.
- Participa a l'exposició/instal·lació, conjuntament amb el pintor solleric Francesc Lorente, *Signes del temps*.
- Participa a l'exposició, conjuntament amb el poeta Jaume Oliver i el pintor Francesc Lorente, *Ànimes mortes*.
- Participa a l'exposició, conjuntament amb el pintor Francesc Lorente *Un part de l'art*.
- Organitzador i coordinador de la trobada de poetes mallorquins, a la finca de Ca n'Ai.
- Organitzador de l'exposició *Per aula, la paraula* a la galeria d'art Marans on es varen recitar poemes musicats i una exposició de poemes cal·ligrafiats pel pintor Ernest Forteza.
- Coordinador/responsable de la publicació del llibre de poesia *Cos i cor d'una vall de poesia* Editorial Tià de sa Real —Sa Nostra— (Recull de 10 anys de poesia a Sóller a través dels Premis Literaris des de l'any 1987-1997).

D'ençà el 2000

- Comisari i organitzador —nomenat o designat per la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Sóller— dels Premis Literaris “Vall de Sóller” (d'ençà l'any 2000).
- Organitzador dels tallers artístics *Un viatge amb el cor* on catorze artistes sollerics, de diferents especialitats, convertiren catorze aules d'una escola en tallers on els infants pogueren manipular matèries i textures. 2003.
- Col·laborador —conjuntament amb 27 artistes més— amb una obra realitzada amb Photoshop, a l'exposició gràfica d'un poemari *A les portes de Tannhäuser* del poeta solleric Jaume Oliver. 2003.
- Guardonat, en dues ocasions, al concurs de cartells “Fires i Festes” 2001 i 2002.
- Coordinador de l'exposició *Sóller, 100 anys de ciutat*. 2004.
- Exposició individual —de poesia visual i/o concreta— *Textual-ment* 2004

Brossa de poemes, adob de noves veus

Salvador Martínez

Rosa d'Or de Poesia

A manera de pròleg

Brossa de poesies, poesia de Brossa

Farà, si fa no fa, tres anys que vaig atalaiar i entrar, amb peu fiter, a unes terres farcides de brossa de paraules i encisadores textures de sonoritat. Era una terra per fer i fertil en nous discursos. Era un lloc ple de llavors morfològiques i de pol·len en vol que enlairaven nous accents de vocables que sabocaven a novells sementers semàntics. Era una terra per caminar. Ben artigada i eixarmada... Era un indret per llegir, per elegir i eixir vers un nou VERS. Aquest món tenia un nom: Joan Brossa.

Fent referència a l'obra que bressoles entre les teves mans: Brossa de poemes, adob de noves paraules, el lletraferit que sóc confessa que està immers en una cruïlla d'influències on hi romanen les imatges, els colors i les textures del món pictòric, endemés del codi utilitzat per l'art minimalista o, fins i tot, el llenguatge de la publicitat. Tot plegat, m'han abocat a un discurs expressiu que m'allunya, avui per avui, del poema «narratiu» i m'apropa força a la poesia visual. Així, la paraula «Brossa» i «Adob» tenen un sentit cabdal a l'obra que estats acarant. A saber, és una obra de transició, de pas, de crisi, de mutació i d'accés a una nova manera de dir les coses que té «L'home-mot» que ve, cercant i trescant, de «L'home de ca les ànimes».

Aquí hi trobaràs vint-i-dos poemes, de vers lliure, que giren entorn a la passió amorosa que sentia l'home que vivia en mi. Era l'home de «ca les ànimes» el qual, de gust, i perquè ja no sentia el gust d'allò que deia, ha evolucionat cap a «l'home-mot» —fent al·lusió al poeta Pau Riba i la seva obra Al·lolàlia—.

Així, «L'home de ca les ànimes» ha escrit els seus darrers vint-i-dos versos narratius que han estat l'adob i la brossa que han fet brostar «l'home-mot» que, amb vuit treballs, de tall visual eminentment, avui, s'expressa en versos minimalistes, contundents i picadors de la raó i la sensibilitat de l'home.

Avui es tanca un cicle per a mi però se n'obre un de nou i força engrescador on el denominador comú, d'ambdues maneres d'expressar-se, és el fer veure coses de les coses que ens envolten i que no callen... Sols cal escoltar-les, recontar-les i que calin en el pou de sensibilitat que tots duim a dins nosaltres.

Així, avui, sóc aquí senzillament perquè hi ha hagut persones que han tengut la cortesia de voler llegir i acaronar, amb els sentiments, les empremtes d'uns versos que no parlen d'un poeta sinó sols d'un lletraferit.

Si. Sóc un lletraferit que estima la textura sonora de les paraules. Un lletraferit que té dèria per jugar amb les veus i allò que veus escrit. No sóc un escriptor sinó sols un cercador de criptes on romanen les paraules que esperen es crit... escrit. Aquí és on entre el meu joc: obrir la cripta, esvalotar paraules, valorar sonoritats i, sobretot, valorar les imatges de bellesa que ens poden denotar. M'agrada fer volar els sentits i donar sentit a tot allò que em brosta de la raó i el cor i, d'aquesta manera, donar corporeïtat a tot allò que em passa de l'esperit a l'espai.

Sóller, abril de 2004

L'aiguaneix del llenguatge perenne, fet poesia, NO és una casualitat horitzontal sinó ans, tot el contrari, una casualitat que fa i dóna fe d'horitzó a la veu. Ara, no volem un descasament expressiu entre el sentir i donar sentit al món. Ara, volem un glossar i un desglossar la posició d'un lletraferit, adult, que pretén no fer un adulteri comunicatiu amb la brossa de veus que romanen a ca l'home-mot.

Què fer? Volem un quefer —des del vici d'expressar— que pugui vèncer les vicissituds dels murmuris que romanen a la geografia dels sons. Així, podrem per-bocar, la boca, a una nova raó de ser envers les veus.

Innominada musa que sanglota el vici d'ocupar,
a doll d'auques, la veu feridora.

MUDAR-TE ELS PEUS

Amb el gest d'endregar el lllindar dels ulls,
m'endinsaré a l'ablució d'una arribada a port
empeltat de solpost i embatols amb accent de gavina.
Així, com si res, mastegant un bri de fonoll,
m'ajauré a una platja amb petxines
per mudar-te els peus amb sudaris d'alga.

CONDIMENTAR

Tinc el corprès,
de la festa que dus escampada pels ulls
amb veu de gavina i corn marí.
Per mor d'aquesta falca, d'aquest glatir,
mansfermat i enfeixugit de veu entotsolidada
m'esmussa l'arna que traspua la meua biografia.
És llavors, a cor de premonició mistificada,
que et vull condimentar amb un vers

com una heura, embolicant els rastres i les nafres
de la carn. Un vers, una veritat
com una taula parada,
com un paner ple de papallones,
com el cel més obert ple d'un piular de siurell.
Un vers, que et vol fer jeure, als peus,
les claus de tots els panys.

ADESAR

Adesaria el gest d'emmelar-me les mans
per poder acaronar la veta d'alba que suen els teus ulls.
... i em llogaria a l'alfabet de cercar
sols per ensumar, llatzerat com sóc, les petjades del teu nom.
Tu ets l'argot de fer bellesa
entre un bri de menta i una bavarada de fonoll...
Amb tu, m'estira l'homilia d'esfullar herba-sana per aromar la façana
del món.

APAMAR

Voldria apamar l'endemisme del teu desnú
espipellant-lo amb l'abecedari de les ditades...
i tot just,
per mor de tu,
endur-me'n, a ma pell, el misteri de les teves espícies
perquè me badassis l'escriptura dels olors.
Quan et veig al ras
com una platja brodada de pleniluni,
els ulls em tremolen com un envelat xop i desllorigat.
Lluny de tu, se'm posa missa rasa a la boca...
i els ulls se m'enfeixen nuats entre fonolls envinagrats
i grums de sal.
T'enyor. I a clams i a salms,
se m'eixala l'aucellat rostre de l'estimera.

ELLS ULLS

No puc desdir-me
de la primfilada necessitat casolana
de guaitar-te els mugrons dels ulls
on hi ha arraulida la llum,
a trenc de pupil·la,
assaonada d'herbes remeieres.

A TRENC DE PUPIL·LES

A les cel·les de les paraules
hi embastaré els sons de petjades aflautades
per millor endomassar el vers de mirar-te als ulls.
I a les mampares de la veu,
entelades del baf de tu, hi onejaré el dit
llaurant l'escuma del teu nom.
Perquè no me n'afluix d'espipellajar-te,
amb l'heura d'un poema,
el safareig dels teus ulls...
et ripuntaré un arabesc, fet de fil d'alga,
en el trenc de les pupil·les.

A BECOLL

Duc a becoll un embastat remor de xirimies.
Un atapeït brot de flors en badall.
Una aromatitzada taleca
llogada de sutja d'espícies
i un cel condret, mudat amb la rosa dels vents,
on poder ensumar l'esca de les teves paraules
que les vull posades a plom sobre els meus llavis...
I és per mor d'això
que untaré el meu testament amb el borrhissol de tu
i esfilegassant la llum
ripuntaré fesomies de messions cap a tu.

BAUME

Tenc la saliva avorrida de dur paraules mal plegades.
I duc en els ulls una pupil·la de pissarra
on escriure't un oracle d'elogis.
Duc a la boca una premuda de mots,
eixamplats i estufats,
per eixordar l'escanyadura
i dir les coses amb la llavor dels noms.
Dir-les, de fit a fit,
empeltant mots de gènesi
sols per seduir-te a tenir un endemà amb mi...
I cuejant la llengua,
ensalivaré un entabanador amitges
entre el frec mascle d'un mot enravenat
i les empremtes que hom deixa
en el coit de dir-les.
Sols així,
podré espipellejar el baume que deixes
quan passes de meu esperit a l'espai.

ULLS MUDATS D'AIGUANEIX

Arribares amb els ulls mudats d'aiguaneix
amb una fada d'aigua xiuxiuejant faules
abillades de mots en zel disposats a estimar.
Arribares amb els ulls maquillats de boca de claror
feinejant embostes de llum per eixir un mugró de pleniluni.
En els teus ulls, terra de bandera blanca,
hi queda exempt un panorama de filferro.

VOL LENTÍSSIM

Alladeçà d'aquest repte,
per abreujar el meu deixondir de tu
vaig esmussar la rosada
fent una baga de buguenvíllia i ruda
i prement
sense conformitat,
sense rumb,
sense pressa,
amb vertigen,
amb desig,
amb fam,
obsedit,
com un pecat desplegat,
amb la cerimònia d'un ferro al foc,
amb el prest de dir-t'ho tot
i el préstec de que em volguessis escoltar
Vaig començar un vol lentíssim,
al circ coent del crit,
on me n'he servit, inaccessiblement,
de la teva assumptió aucellada.

L'EVANGELI D'UNS ULLS

Els teus ulls, de llum de tardor,
foren calcats en una brossa de bosc
i esporgats en l'escuma d'una onada...
Dus en els ulls una titella de claror
que fa de batall a la boca de llum que són.
Dus en els un evangeli...
unes tumbagues
que anellen endemismes de traspuar veus...
Tot just per això,
fressaré camins per adobar terra endins.
Eixarmaré boires per conrear transparències
i artigaré cegueses per l'endemà d'un mirar clar.

TERRA PITJADA

Vull desfer-me'n de la nosa
de desmoblar els ulls de llums,
de rodar la clau de tancar
o de posar mates agres a les branques d'on portal.
Però què hi farem...
duc l'escriptura esquerdada de trepitjar la vida
i en els ulls, un mapa de terra pitjada.

ULLS CASOLANS

A l'endemà que calgui
esfullaré les veus que no vulguin emparaular el món
i afiliat a l'ofici de versar,
m'amorraré a la pell de les coses
per setjar-me, amb la mà embruixada,
les aromes que traginen...
Adesiara,
m'encisa el manuscrit d'uns ulls casolans
—on llueixen les bellestes cavil·lades—
que duen la lletrada d'un mirar clar.

VES PER ON

Ves per on
que és debades dur coixesa de mirar
quan posam, sobre el silenci de callar a l'home,
el batall ardent de la llengua...
És llavors,
quan hom ha d'entendre
que duim, a la renouera mirada,
una bassetja
que fa marrades xiuladisses
empunyant una caliuera de forjar paraules.

Avui, hem de menester esperonar
la sola de les paraules
per fer romandre l'estètica oral.

FER ELS AMITGES

M'estira fer els amitges amb els manlleus de la matèria. No des de l'alquímia de la metàfora sinó des de la morfologia de la metamorfosi. Vull adob de matèria. No des del plagi sinó des de l'escaire d'un pla d'execució. No vull un blanc, ben badat, enfiat de naftalines de silencis sinó plaure'm mastagant mascara de tinta i vatuant feneria. Vull mà manada de matèria, farcida de remors de bova, fent ferma-lls dels bastiments de la llum. Vull vena de llapis on hi vagin a nodrir-se paraules en calent. No vull un eixorc anonimat sinó un esperit en nòmina que posi arrambadors de cap el cel i, arribant-hi, pugui penjar les icones de plàncton marí que tenen els ulls de les coses. No vull un penediment fat, estantís o tudat, sinó un "per mor", d'empelts de bellesa, que facin coïtjar les alfàbies dels ulls. Vull paraules falagueres, esblanqueïdes i assaonades que no donin referència sinó existència de les coses. De bat a bat, i des del buc dels ulls, vull llepar el barram del gatzoll que aixella el budellam dels malnoms i, de fit a fit, no vull sermons sinó els mons del ser.

Al món... no vull imitar-lo
sinó imantar-lo. No vull fer-ho amb
sermons sinó amb el SER dels MONS
que m'enrevolten

Sóc coS

i raó... del raor de l'escriptura

PREMIS CASTELLITX 2004

AUTORETRAT

SONET
AL

SO

Blank lines for writing the sonnet.

NET

d'un silenci

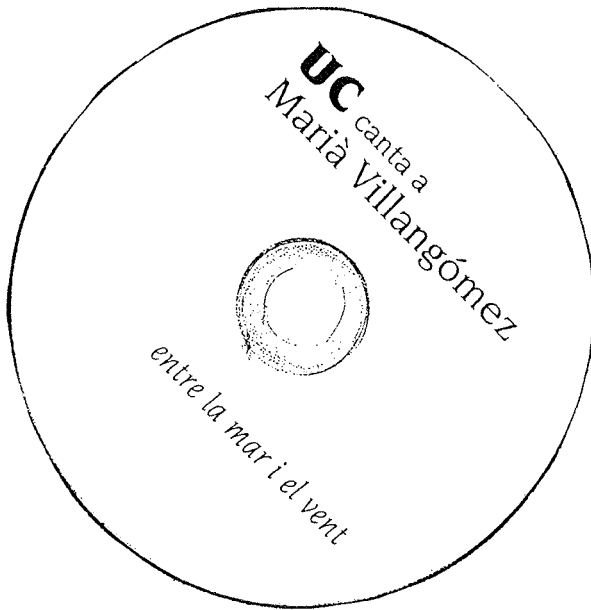

a b c d e f
g h i j k l m
n o p q r s
t u v w x y
z

Text on hi ha ficat el que és just, és a dir, és un text justificat

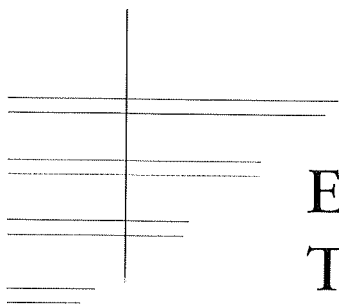
CAN

SO

Mònica Miró i Vinaixa

(Barcelona, 1969). És Llicenciada amb grau en Filologia Clàssica (1992) i en Filologia Romànica (1995) per la Universitat de Barcelona, on va fer també estudis de tercer cicle dins el programa de Doctorat “Anàlisi lingüística, textual i literària llatines”, amb reconeixement de la suficiència investigadora l’any 1994. S’ha dedicat durant algun temps a la coordinació editorial i ha estat docent dos anys en el Departament d’Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra. Des de l’any 1996 fins al 2004, va ser professora del Departament de Filologia Llatina de la Universitat de Barcelona. També des de 1996 i fins a l’actualitat és consultora i tutora dels Estudis d’Humanitats i de Filologia Catalana de la Universitat Oberta de Catalunya. Desenvolupa les seves recerques en els camps de l’epigrafia romana, la llengua i literatura llatines, la tradició clàssica, la mitologia i religió romanes, l’antropologia de la religió, i l’antiguitat tardana, disciplines sobre les quals ha publicat nombrosos manuals, estudis monogràfics, articles i materials multimèdia diversos. A la poesia, hi ha arribat de manera natural, sense ni adonar-se’n, senzillament perquè li agrada llegir-ne i escriure’n. Entre tots els gèneres, l’haikú se li afigura una bella manera de captar l’instant efímer, de fer-lo menys moridor arrecerat en cal·ligrafies tremoloses o d’incontrovertible solidesa.

Entre l'ocell i l'argila. Tríptic ambrat d'haikus agredolços

Mònica Miró i Vinaixa

Accèsit de Poesia

L'home [...] es mou entre l'ocell i l'argila
Albert Ràfols-Casamada

D'ASPRA TENDRESA

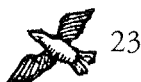
Al bassal tèrbol,
la llum em torna el rostre:
présteç efímer.

Pel llindar indòcil
de la tardor més trista
viatjo sola.

En l'eixutesa
morta del cep torcívol
el verd rebrota.

Bado magranes:
degoteja la vida,
dolça o amarga.

Seguici d'ombra:
rebis llençols de lluna,
tàlem de molsa.

Reescric paraules:
dolç palimpsest de cera
la teva esquena.

El temps s'afua:
entre roquissars llisca
la sargantana.

POLS DE CINABRI

La llum dibuixa,
en el perfil de l'aire,
negrors de branca.

Quan cau la tarda,
es desfà en or i coure
l'aigua glaçada.

Sols en les pedres
l'eternitat de l'ésser
es fa possible.

Un bloc de marbre
a la desesperada
acaricio.

Quanta tendresa
en un polsim de cendra
arreplegada!

Vent pluig es gira...
tremolors de rosella:
uns llavis frisen.

Xarbota l'aigua:
en un mar de bombolles
refaig la calma.

AMB CLARORS D'ÀLBER

En el capvespre
de lleres argentades
m'ompló de lluna.

Per tota joia,
braçalets de cireres,
penjolls de murtra.

Esguard-llampada:
viu arbrat de ribera,
recer de plata.

Pintant rialles
desentelo els paisatges
de la finestra.

Esclat metàl·lic:
l'estornell despentina
verds d'olivera.

Camí de casa.
En el llambreig d'un àlber
el cerç gemega.

Blau trist d'escata:
ulls d'esglai a la sorra
quan mor l'onada.

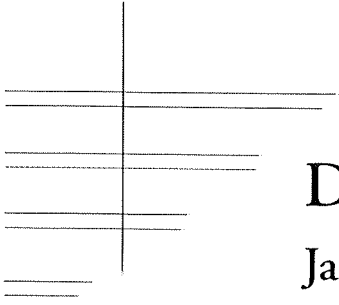
Jaume Juan Bonnín

Vaig néixer a Algaida l'any 1955.

La meua afecció per els gloses ja em ve de ben jovenet, ja que mon pare era glosador i recitava gloses que ell em preparava a les beneïdes de Sant Antoni i a les noces dels familiars.

Vaig participar per primera vegada al Certamen Literari de Castelletx l'any 1972, amb setze anys, obtenint un accèssit. A partir d'aquí he estat bastant afortunat, essent guardonat amb cinc Roses d'Or de l'esmentat certamen i amb el primer premi dels concursos de gloses de Calonge, Sóller, Binissalem, Artà i del diari *Última Hora*, a més del Certamen Poètic Verge de Consolació de Sant Joan.

També practico la glosa improvisada, un art que compta amb pocs exemplars, però s'està lluitant per la seva revitalització. He participat a glosades de picat arreu de tota l'illa i trobades de glosadors a les illes germanes de Menorca, Eivissa i Formentera.

Dispost a tot per ella

Jaume Juan Bonnín

Accèssit de Poesia Popular (Glosat)

Vaig sortir ben decidit
amb ses dents com una plata.
Ben brillant cada sabata,
com tot un senyor vestit,
rellotge d'or, anell garrit
i una senyora corbata.

M'esperava una femella
que me dominava es cor.
Amb coratge, fora por,
jo dispost a tot per ella.
Pot ser amb esforç i pipella
li pogués tastar sa flor.

Anàrem a un restaurant.
Venia molt ben vestida.
Això sí, un poc atrevida.
Mirar-la era un encant.
Sa falda molt elegant
però curteta de mida.

Menjarem es millors plats,
i a més, bon vinet per beure.
Tot plegat, prou se pot veure
com posa es cors d'animats
per realitzar combats
que semblaven mals de creure.

Alçant un tassó de vi
ja me sentia valent:
—Saps, tenc un apartament
confortable, bastant fi.
Alçant ets ulls va dir: —Sí,
hi venc! I jo, tot content.

Bavava com un infant,
es cor batejava fort,
molt més que quan faig esport.
Tots sols, jo amb ella davant,
un a s'altre acarasant.
Fins aquí estava de sort.

Començaren ses besades.
Tot era una meravella
gaudint d'una bella estrella.
Amb ses mans ben col·locades
pegava bones llepades
ben arreu per cada orella.

Sa cosa anava ben forta.
Havíem passat sa rel.
Me sentia dins sa mel
fora dar cap passa torta,
a punt per obrir sa porta
que dona entrada an el cel.

Se va destrossar sa festa
just an es moment millor,
quan m'investí una picor
per devers es coll, feresta.
Una punyetera aresta
amb punyides de dolor.

Estava desesperat.
S'assustà molt sa femella.
—Què t'he fet? Demanava ella,
i jo tossint de granat
com si un llamp m'hagués entrat
just per dins sa gargamella.

Tenia mala ferida
i anava de cap amunt.
Després d'estar ben apunt
d'entrar dins el cel en vida,
me presentia sa crida
per entrar-hi de difunt.

S'al·lota pegant un crit
me va estirar amb afany
cap a sa sala de bany
dient-me fort: —Decidit!
Dins sa boca afica es dit
i treu si dus res estrany.

Tremolant, d'una estirada
es seu consell vaig seguir.
Vomitant me va sortir
una estrelleta daurada.
Era sa seva arracada.
Rellamps com me feu patir!

Sols no m'aguantava dret
ni aferrat a una estaca.
S'al·lota gentil i maca
me va porta a bracet:
—Tranquil i recuperat,
seu an aquesta butaca.

—Ja sabem es mal d'on ve.
Ara ja tot prou s'explica.
Si es coll encara te pica
un suc te prepararé.
Així mateix te diré
que t'has passat una mica.

Va preparar sa beguda.
Prest me vaig sentir millor
recobrant es meu color,
i ella a prop de jo asseguda.
—A distreure sempre ajuda.
Conect es televisor.

Jo me sentia un cabota.
No havia dat sa talla.
A punt clau de sa batalla
vaig aficar bé sa pota.
Estava observant s'al·lota.
Passava de sa pantalla.

De coa d'ull la mirava.
Ja no aguantava assegut.
Vaja quin cos més agut!
veient lo bona que estava
tot emprenyat lamentava
el que m'havia perdut.

Ens passarem més d'una hora
dient molt poques paraules.
Vaig pensar: "estirem baules.
No triomfa qui sols plora.
Traquem es mal a defora.
Lluitem per ses millors taules".

—Amor, no t'ho prenguis tort
però no puc estar més.
Si no ho trobes un excés,
ja me torn sentir prou fort.
Duguem sa barca a bon port.
Recomencem es procés.

—Jo no sé si mos convé,
replicà, alçant ses celles.
—Fa poc he vist ses estrelles.
Aquest pic no fallaré,
i sols no t'acostaré
sa boca per se orelles.

—Així com dius no m'agrada.
No retallem un bon pla.
Dit això se despenjà
de s'orella s'arracada
que li quedava posada.
Dins un cendrer la deixà.

—Vull demostrar que t'estim.
Amor meu, saps que m'agrades!
Besem i peguem llepades
tranquil, sense mirar prim.
Faig sa promesa sublim
de mai més dur arracades.

Davant aquesta sortida
se me va remoure es cor.
Vaig investir fora por
de forma ben decidida,
dispost a donar sa mida
explorant aquell tresor.

—Jo també t'estim a tu.
Enamorat me confés.
Contar com seguí es procés
ma sembla poc oportú,
i d'arracades, ningú
n'hi ha vistes portar mai més.

Francesca Catalina Cabot Clar

Va néixer a Lluçmajor, dia 16 d'abril de 1961. Lluçmajorera pels quatre costats, va viure a Lluçmajor un quart de segle. La resta ha continuat vivint, però en aquest cas a Formentera i a Ciutat.

No ha passat cap curs fora d'una aula —quina vida més apassionant!— S'hi va ficar amb un any. La dugueren a escola molt prest i encara hi és.

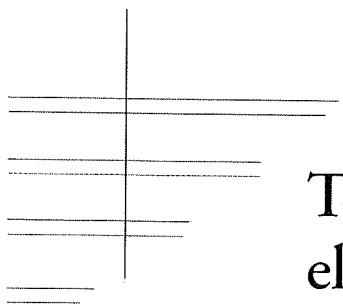
És mestra, bàsicament, i llicenciada en filologia catalana.

És casada amb un taujà i és mare de dos fills, en Toni i en Guillem.

Ha fet feina a Vilafranca, Montuïri, S'Arenal, Sant Francesc Xavier, Santa Ponça i a Palma.

Actualment treballa a l'IES Guillem Sagrera.

Dedica algun temps, del poc que té lliure, a escriure poesia i gloses. La vena li ve d'un repadrí.

Tornaré a escriure el programa

Francisca Cabot Clar

Accèssit de Poesia Popular (Glosat)

Jo vos volia glosar,
però debades pensava
i per tot on em girava
trobava per criticar.

Aleshores vaig pensar:
En vista del panorama...
tornaré a escriure el programa,
i ara el mir de fer rimar.
Així no m'he d'exposar
perquè no me'n fa cap gana
sinó que podré parlar
sense cap por de ficar
fins en el genoll la cama.

A més, potser servirà
per presentar, l'any qui ve
tot allò que haurem de fer
estil "Pere Capellà"
(sense voler comparar,
ell ho feia molt més bé.)

Ala idò! començaré,
si me voleu escoltar.

Si voleu participar
al concurs de Castellitx
podeu començar a fer escrits,
posar-vos a investigar
o si voleu, retratar
qualque cosa original;
ja veureu com al final
la rosa per a vós serà.

Hi ha un plec de condicions,
a elles vos heu d'atendre,
perquè les pugueu entendre
seguiu les explicacions:

Sempre en llengua catalana
heu de redactar l'escrit
(això no vagi per dit
si el bilingüisme mos guanya)
A Algaida, no té sentit
fer-ho en una llengua estranya.

Pensau tot quant faci falta,
perquè ha de ser original
inèdit i ben legal
tant una cosa com l'altra.

Per a la investigació,
no mos creeu un dilema,
heu d'haver cercat un tema
d'Algaida, perquè si no...,
no trobarem cap raó
per dar-vos el guardó.

Així, podreu escollir
la part de ciències socials,
polítiques, naturals.
També podeu elegir
dret o estudis literaris,
o, si ho voleu fer al contrari
presentau bibliografia
o feis una biografia
d'un algaidí originari..
vint-i-cinc folis a omplir,

o més, fins a cent cinquanta
tallau un poc si fa falta,
però no passeu d'aquí.

Tot mecanografiat,
doble espai, per una cara
i posau a la portada,
títol i modalitat.

Ah! i heu d'estar disposats,
si vos surt bé la maniobra
a donar a la vostra obra
suport informatitzat;
només si sou guardonat,
si no ho sou, amb paper sobra!!!!

Però això aquí no s'atura
i si voleu fer s'espès
vos podreu presentar a tres
premis de literatura:
Narració curta i glosat
i premi de poesia.
(De teatre no n'hi ha,
però també en posaria)
I si vos va bé la cosa
i no voleu que us dominin,
els vint versos com a mínim
haurà de tenir la glosa.

“Però en podrà tenir més,
del màxim no n'hem parlat”
no sigueu exagerat,
tanmateix és per demés,
això no és com els doblers,
es mira la qualitat!

Del premi de poesia,
un poema o col·lecció
és ben clar que, l'escriptor,
el tema remena i tria.

Catorze versos tendrà
el poema com a mínim.

Si no us podeu aturar
als cent cinquanta arribar
podeu, o que s'hi aproximïn.

Si vos pega per narrar
una història, tema lliure,
tant de plorar com de riure,
ja vos podeu presentar,
emperò ha de durar
mínimament els tres folis.

Si són llargues les històri's,
com a molt han d'ocupar
fins a cent quaranta planes.
Si encara en tenim més ganes,
una altra n'haureu de fer,
p'ro cada obra un sobre té,
no les presenteu mesclades.
I amb lletra dotze convé,
doble espai, per una cara,
també mecanografiada.
Au, idò ho heu entès bé?

Si preferiu el retrat
podeu preparar la màquina,
lliure serà la temàtica
d'aquesta modalitat.
Si més detalls voleu sebre
quaranta-cinc el costat
major, té per quantitat.
En color o en blanc i negre.

El premi: la rosa d'or
de la Pau anomenada
i una bona pessigada
d'euros. Idò, tot això.

Si qualche obra presentada,
sempre a parer del jurat,
an això no s'ha adaptat
haurà de ser declarada
per ell, fora de concurs
i no es pot fer cap recurs.
La llei està estipulada.

Del jurat, jo res diré
doncs tota la gent me sona
i ara no els vull fer la bona
no sé qui posar el primer.

Ja mos veurem si convé
pel 'bril al casal d'En Pere
si perdeu no vull plorera,
ja guanyareu l'any que ve!!

Lina Rosselló Perelló

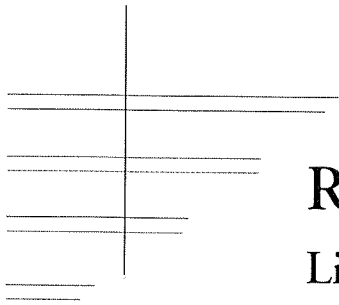
Les lectures remetent a la vida i la vida tramet a les nostres mans les lectures amb què topam singularment. Tot és un cercle.

En el *Diccionari Vermell* de Llorenç Capellà hi ha una presència important de fantasmes nominals, ja que la seva vida, petjades i sentiments que, a tall de llegat, deixaren en el record de familiars i coneguts són un buit, el no-res. Es tracta d'històries i vides engolides, l'oblit de les quals traspua l'ànima.

Acabada la lectura del llibre, vaig decidir agafar un d'aquells noms i convertir-lo en personatge d'una història. I així va néixer *Res d'allò*. Un dia, a la Biblioteca de Lloseta, vaig veure el plec de condicions dels Premis Castellitx 2004 i vaig pensar de presentar-m'hi. Vaig recuperar la història del calaix i la vaig perfilar. Després, sembla que agradà als membres del jurat i es tancà el cercle en rebre a a l'Auditori del Casal Pere Capellà d'Algaida la Rosa d'Or de la Pau.

Moltes gràcies.

Un record emotiu per a l'excel·lent glosador Llorenç Móra, membre del jurat. Mai no oblidaré la seva simpatia i paraules encoratjadores.

Res d'allò

Lina Rosselló Perelló

Rosa d'Or de Narració Curta

En memòria de les veus silenciades

Raimon,

Sé bé que tens moltes coses en què pensar, però vull que entenguis que, per molt que rememoris aquell moment al Port o li donis mil i una voltes a tot quan hi va succeir, no en trauràs resposta. Conjectures, potser, moltes. Esbrinar la veritat tu tot sol és tasca impossible. Em necessites i cal que ho reconeguis. Empassat l'orgull i escolta'm, que som l'única persona que pot ajudar-te a aclarir les coses.

Per començar, i perquè vegis les meves intencions, fixa't en l'encapçalament de la carta. He eliminat el benvolgut o l'estimat tòpics, ja que tu els hauries interpretat com un insult nascut del meu cinisme i immediatament hauries romput la carta. I jo necessito que la llegeixis tota fins al final. Així que, Raimon, amb el teu nom i sense acompanyament he començat aquesta carta reveladora i, alhora, expiatòria.

Quan et vaig veure per primera vegada, sense que te n'adonassis, tot nu damunt el llit, de bocaterrosa, amb aquella piga (d'enfora així m'ho semblà) tot just en el naixement de l'esquena, idò, quan et vaig veure per primer cop i d'aquella manera, mai no m'hauria imaginat com quedaria d'enjuncada i de lligada a tu. I tot per culpa teva. Que no hi estàs d'acord, m'ho supòs. No puc reprendre't ni tirar la primera pedra, tu ja m'entens. Pensa el que vulguis. Vaig ésser una covarda o tot just vaig deixar d'ésser-ho. Aquesta possibilitat de doble visió, subjectiva i particularista, depèn de la posició que ocupa la peça, cada u i el seu bagul, en el tauler de les circumstàncies, ja que tots som en qualsevol moment jugadors i adversaris.

Em diràs que som l'última responsable de la situació en què et trobes. Però jo, i vull que ho tenguis ben present, no havia planejat res d'aquell afer. Creu-me. Res de res. Em donaren la clau i vaig tancar la porta. Quina altra cosa podia fer amb la clau a la mà? Mira, accept la meva part de culpa com tu hauries de reconèixer la teva. Sàpigues que hi ha persones que no poden canviar perquè no saben com fer-ho i no demanen ajuda o no en volen, per contra; d'altres, perquè sempre tenen por a les novetats; n'hi ha que, pujats al tren de la vida, no s'han aturat mai a pensar-hi. Jo, a tu, et veig dins aquest darrer grup i esper que la carta, aquesta carta, t'ajudi a canviar o, si bé no, almenys a pensar-hi, en la teva vida, en la meva.

Tenc cinquanta-dos anys. Mai no vas demanar-m'ho. Te'n duc dotze d'avantatge. Un camí, el nostre, no sé si curt o llarg, quant a experiència, astúcia i a mil coses més, ja que es troba relacionat, el traçat fet, amb l'amplària de les passes, amb l'excessiva velocitat que encega la pròpia existència. El que et vull dir és que, més vella jo, més jove tu, tots dos hem corregut part de la cursa de la vida sense assabentar-nos de les poques, poquíssimes raons per les quals val la pena viure i reviure, sobreviure i perviure enfilats a la pèrgola de la vida. De les raons vivífiques, d'aquestes per les quals un es fa a tot o se'n desfà, a mi unes veus estranyes, en concret dues, indirectament me'n donaren notícia i em llevaren la bena dels ulls. Tu, lògicament, no en fores acientat, per això aquell dia al Port passà el que mai no t'hauries pensat.

Tot i que desconeixes la natura pròpia de la vida, el teu tarannà és d'una extravertició que engana. Enganen els teus fets i la presència. Saps ser, en el moment adequat i també a la vegada, pare d'acollidor somriure, amant de llengua bellugadissa i fill d'ulls plens d'aigua i vida. Reconèixer a cada instant les necessitats d'una dona, això se sap, no necessàriament després de tenir-ne tractades moltes, sinó després d'haver-ne observades suficients com per a interpretar els eloqüents monòlegs de silenci que s'empassen dintre. Quants n'hi ha, avui més que mai, de vergues llargues, que presumeixen de llurs preses (estrafolàries per altra part). Tu no ets d'aquests. Ets més perillós, molt més. Cada escomesa teva de verga, plaent i dolorosa, en procés d'estudi i d'interpretació de silencis, ho tenc molt clar, m'anestesiava la zona on l'ungla, fent la seva, hi aixecava la pell per arribar-me a l'ànima. I feia molt de mal així la carn oberta amb l'ànima dintre que tremolava perquè no reconeixia el dit, la mà, tan estranys. Sí, Raimon, de poruga i cruel també n'és l'ànima, obcecada que revisqui moments de mel i fel, enverinats tots irremissiblement.

Som divorciada. Ho saps, ho saberes tot d'una. Em delataren els fets. Uns vint anys sense una mà, que no fos la meva, damunt la pell. Més de mitja vida volent

caure en un abisme de plaer i abandonó. I tu m'omplires de mans, mans petites, joguïneses, grosses, fortes, mans segures i expertes; de besades, també, amb gruixuts llavis que recorregueren un camp molt de temps erm. Vas fer de mi el que vas voler i jo bé que t'hi animava. En tenia tanta, de necessitat. Necessitat d'estimar, de buidar-me de sentiments menyspreables, de ràbia, d'impotència, de feblesa, per tal que m'eixís, així de simple, tota la capacitat, la immensa capacitat d'amar que tenia mig endormiscada en un raconet del meu ésser talment una gota perduda dins la pica buida de la solitud. Que d'audaç, n'era la teva mirada quan esdevenies amant i m'acostaves a l'abisme dels sentits.

Tenc dos fills. Cara i creu. No, això no ho sabies. Tots dos perduts de manera diferent, però perduts al cap i a la fi. El major no sé on para exactament. El petit fa cinc anys que, per no deixar-me, no em deixa ni dormir.

En Joan, el major, ara té vint-i-cinc anys. Des que va néixer, i mentre creixia dins un cos esquifit i pansit, mostrà un caràcter tranquil, dòcil, però després canvià. Va canviar absolutament arran de l'accident del seu germà. No fou d'un dia a l'altre, la transmutació la propicià un període llarg de dubtes i de neguit, tan llarg i dur que un, per a no morir, s'hi acostuma sense reflexió i ja no t'adones ni de canvis ni de susceptibilitats, fins que un dia, i ja és massa tard, sents com es tanca la porta amb un cop sec de farta impotència. L'ha tancada, la porta, una ombra envellida, fosca, que demana aire, l'ombra del fill major cansat de patir i de sentir-se ignorat. De tard en tard, quan hi pens, record els indicis, els senyals d'en Joan, als quals no vaig posar atenció, i és que tenia tots els meus sentits atents en la prompta recuperació d'en Bielet.

A vegades em dic que una moto, haver-li comprat una moto, tan encabassada la hi tenia, la moto en el cap, unes... no sé quantes pessetes d'abans, no ens hauria xemicat així la vida.

En Bielet, el meu fill petit, va tenir l'accident quan anava sense casc i de paquet (expressió d'en Joan) en la moto d'un amic seu. Si no m'hagués oposat a comprar-li'n una, si la hi hagués comprada, la ditxosa moto, ara tot seria diferent... Bé, però hem d'encarar-nos amb les adversitats, altrament romandrien en nosaltres fins que agafàssim fesomia i esguard del rodamón que va per viaranys costaners cap a territoris de divagacions i interrogants. Si no ens hi encaràssim, hi quedaríem enverinats, embogits, en les profunditats insondables dels caps i colls dels cignes, indefectiblement perduts. Ho sé per pròpia experiència.

Mai ningú no parla de la seva vida amb la veritat per davant, com jo ara ho faig amb tu. Els nostres majors ens haurien d'advertir, partint de llur experiència vital, de tot quant ens espera, arrencant abans de soca-rel mites i mentides. Però no ho fan, no. Puc imaginar-me possibles motius que expliquin el seu silenci: Tal vegada, en un excés fals de fe o esperança creuen que, a nosaltres, la vida ens afavorirà. Qui sap si, amb el pas del temps, van perdent el procés d'aprenentatge per acabar d'oblidar-ho tot i no morir d'hipotètics "tant de bo" que... Potser els més majors no ens parlen de la vida perquè, simplement, no els escoltam i allà s'hi queden, asseguts a la cadira, impertèrrits a les ombres i records que els envolten, tot dient-se: "No m'escoltes? Iddò, amb la vida, ja t'hi barallaràs tu tot sol".

A mi els meus pares tampoc no em parlaren de la vida, no ho volgueren ells, tot i que els oferia el meu temps de receptora àvida de respostes. Fou la seva decisió. La meua és ben distinta, aquesta carta n'és la prova, ja que vull ajudar-te que entenguis moltes coses, especialment el succés d'aquell dia al Port.

Des de sempre m'ha atret el moviment del pèndol pel que té de semblança amb els fets dels homes: anades i tornades, envant i enrere, moviments que es repeteixen en el temps de l'Univers. I dins l'Univers petits mons, moltíssim, tants com segles o més, mons que tenen en comú un heretatge: els seus hostes. Hostes que anam d'un món a un altre i en venim sense entèmer-nos, hostes que naixem i morim ací per néixer i morir aquí, i després allà, i altra volta ací, i entre tant de trasbals, el repòs darrer entrevist solament en somnis: el Paradís, que mai no coronarem per no fer bé tots i alhora els nostres afers. I és que sempre ensopegam contra les mateixes pedres, i és que sempre deixam projectes mutilats per desídia o mandra, i és que mai no arribam a posar-nos d'acord ni amb nosaltres mateixos. I així el pèndol va i ve com els hostes, que som tots, cecs dins la vida, repetints errors, històries, just canviant l'espai escènic que ens sembla tan particular, tan nostre. Alguna vegada, no obstant, tenim un perfum de claredat que ens arriba amb un calfred: jo això ja ho he viscut... I hi quedam llavors perduts, dins el laberint de preguntes que és la vida. Vet aquí el càstig cruel, el d'aquest cercle tancat d'ànimes que entren amb muda nova en un món amb un gran plor per tot el que els espera, ens espera, i en surten gelades, fredes, sense batecs, perquè saben, sabrem, més prest o més tard, que hi tornaran, hi tornarem.

Així que, ja ho saps, tant tu com jo i tots tenim llunyà el Paradís i d'aquest món, en sortirem sense batecs, per endreçar, si en sabem, altra vida nostra. Per tant, el càstig, com ja veus, no el vaig rebre el dia del Port per haver-te traït, no. Ja feia estona que la coneixia, la meua pena.

Som talment una troca de fils virolats. Fils virolats que han sobrat de múltiples cosides, que ja no serveixen per a res, ni tan sols fan nosa enganxats a les agulles del cofinet, emperò arriba un dia que fan embalum, llavors se'ls agafa, se'ls estreny, fent una bola, una troca i queden arrufats en un racó del cosidor, amb l'ànima i el pensament perduts. Vaig fer-me dona en aquell racó del cosidor, racó asfixiant de veus alienes que fou la meva infantesa.

El meu pare va ser una ombra que es casà amb una forma de fang i aigua crivellada per dintre. D'aquest estrany encontre vaig néixer jo. Es deia Jesús, el meu pare, i era el germà gran de n'Adolfo Peláez, un dels primers forasters que s'instal·là al poble perquè aconseguí treball a les mines. N'Adolfo Peláez, un vespre d'hivern, una munió de mals auguris i camises blaves se l'endugué en un indret de penyes i ullastres no lluny del poble i ja no tornà a casa seva. El seu record, a causa de veus d'altri i cabòries pròpies, roman dins la meva memòria com una malaltia congènita o una mala febre persistent.

Després de mort n'Adolfo, la seva viuda, na Carme Colom, la meva mare anys més tard, perdé l'esma i començà a voltar pel poble amb un paner de tomàtigues ben madures, excessivament sucoses, d'un vermell sagnant sospitós, prohibidor en aquells dies, tot murmurant en veu baixa paraules inintel·ligibles mentre n'oferia, de tomàtigues, a tort i a dret, als veïns amb què es topava. Un caminói ziczaguejant de sang i pols deixava constància del seu pas embogit. Aviat l'agafaren a l'ordre. Desconec què li van dir o li van fer. El cas és que també perdé la paraula i vagà per les rodalies del poble com ànima en pena, fins que una mà la recuperà. Després de deu anys de dol, treta del fons d'un gorg, es casà amb el meu pare, en Jesús, el seu cunyat major. Tres anys més tard en naixeria jo, d'un encontre tan desafortunat com estrany.

Els únics records que guard dels meus progenitors són mirades absents entorn del braser de la taula-camilla i una olor especial i persistent de pensaments macerats en alcohol que guard en un plec del cervell. Els meus pares moriren tot just havia complert jo sis anys. Vingué el metge a casa per certificar la seva mort. Esperits caritatius del poble, no volent afegir llenya al foc, alimara ja feta, resignant-se a remoure la primera caliuada, feren córrer la veu que els meus pares s'havien intoxicat a causa de la mala combustió del carbó. El funeral, emperò, se celebrà sense els cossos presents a l'església. Aquest tràngol féu emmudir la veu dels esperits caritatius, ignorants del poder de les espines fugisseres, i finalment tot el poble fou un rum-rum. Hi ha fets terriblement obvis.

Orfa jo, na Bel de Sa Tafona, el fil latent que embastà l'ahir i l'avui, es va fer càrrec de mi. Els padrins materns, mancats de forces i esperances, alenaren en veure que no s'haurien de preocupar de la meva educació i, sobretot, de les preguntes que m'emergirien al compàs de les cavil·lacions amb els pas del temps.

Na Bel, viuda sense fills, era amiga dels meus pares, però, especialment, ho era de n'Adolfo. No hi hagué dia que no me'l recordàs. N'estava amarada com la sal a l'oceà. Per això i per tot, encara ara, quan pens en el tio Adolfo, malgrat no haver coincidit amb ell en el temps, sent un gust estrany a la boca com de magrana agra.

El poltre salvatge de la meva imaginació i les cabòries entorn de la mort del tio Adolfo em dibuixaren imatges i quadres feridors que com corcs intentaven inútilment rosegar l'ànima, esdevinguda ja una pedra de deu anys. Na Bel fou la primera en passar pel sedàs de les sospites; el meu pare, el segon.

La imaginació ens ajuda que escapem de la trivialitat quotidiana i viatgem per espais i temps nous, per tal d'obrir-nos la ment. Tot i així, la imaginació també sap obrir pous eixuts d'aigua que esgarrifem quan sents l'eco del pensament: tot a causa del despit d'una enamorada gelosa que se n'anà de la llengua sense preveure'n les conseqüències o malignament preveient-les; tot per raó del germà venjatiu que cobejava la flor tendra i amorosa del petit ...

I l'eco, les veus, el pou mateix, la imaginació i tot junt t'hi empenyen, cap a l'abisme del coll sense corriola. A una passa del trastorn o la follia flueixen les preguntes, temoregues, com un fil d'aigua per les parets del pou mort. I tot el patiment acabaria si es donàs la veritat per resposta, ja que la capacitat d'assimilació de contratemps és il·limitada. Però no, n'hi ha que s'obstinen en l'error i mantenen la veritat sota una llosa perquè és un secret de família. I és així com el secret, un secret, esdevé ciclopi, falsament rutilant. Na Bel era una bocamolla després d'unes copetes d'anís, però força intel·ligent com per no rallar més del compte. Deixava caure paraules i pensaments i hi tornava, a la copa, i els capgirava, les paraules i els pensaments, i plorava i em cridava, em suplicava perdó i després se n'anava a l'habitació amb la seva veritat i em deixava sola amb el trencacloques mancat de peces. Com encarar el present si se'm negava el passat? Com encarrilar-me cap al futur, perduda com n'estava en la cruïlla dels temps? La relació entre na Bel i jo fou, primer, d'amor i d'agraïment; després, d'odi, sense terme mitjà. I durà tota la vida i a mi em marcà per sempre.

Vist que no en treia clarícia, del meu passat, em calia recórrer el present pel camí més senzill, i així ho vaig fer. Em deixava dur, dirigir, conduir, acomboiar. Adequa-

va la resposta a la contesta que ells volien sentir, i si no ho veia clar, callava. Ells eren na Bel, l'ecònom, en Tòfol... Tots, peixos grossos, dins el safareig petit de la meva mal-leable existència.

En Tòfol era el nebot de na Bel, el fill únic del seu únic germà. Vivia a Ciutat, però molt sovint, record les seves anades i tornades des que vaig passar a romandre a casa de na Bel, devia tenir ell uns divuit anys, agafava el tren, més tard s'hi acostaria amb el seu taxi, i s'apropava al poble per tal de veure la tieta. Un cop arribava a la casa, ni que fos un ritual, es tancaven ells dos dins la sala i vengia xiuxiuejar i riure i beure i fumar i algun enrenou d'allò més inquietant. Els deixava allà tancats i me n'anava a la meva habitació amb un llibre, o sense, a mastegar hores fora del seu món, com si no hi fos. Però ben aviat hi vaig ésser dins i m'hi vaig quedar de ple tot just complir vint anys.

Em vaig casar amb en Tòfol un tres de febrer plujós i humit. Les mans, les puntes dels dits, els ulls, els llavis, el sí... tremolaven. Semblava tota jo un poriol titil·lant a cops de desitjos entremaliats. Hauria d'haver dit no, no en aquell moment dins el temple, no, abans. Hauria d'haver pronunciat un no ben fort i clar que remogués les arrels dels estúpids, dels idiotes, dels qui, com jo, aprengueren a callar, a escoltar, a enrevoltar-se de silencis i absències, a obeir sense remugar, a fer tot quant deien viudes, ecònoms, peixos de tota mena i a donar encara les gràcies. Però els estúpids, els idiotes, els febles, els agraitts, els "no tenc on caure mort", com jo, en ésser grans no els surt la veu rebel, no ens en surt, de dintre, un trist no. I em vaig casar amb en Tòfol. Ara bé, faltaria a la veritat si no et confessàs que el meu sí rossegava un punt de venjança.

Na Bel sabia, es tractava solament de qüestió de temps, que més prest o més tard perdria l'amant, el jove que inicià en les arts amatòries, el darrer mascle amb el qual folgava i compartia els jocs més sensuals i més perversos, i si acceptava resignadament la pèrdua del seu poder de seducció, de cap manera podia suportar l'absència física d'en Tòfol. I moguda per la temprança del seu amor quasi seixantí i el foc de la gelosia desconeguda, concertà el nostre matrimoni. I ella no hi veié cap mal. I no n'hi havia més enllà del propi egoisme.

En Tòfol fou bo de convèncer. A canvi de l'avinença, es convertí davant notari en l'hereu absolut dels béns de la tieta, i a partir de ja en l'administrador indiscutible dels fruits. Per contra, jo m'hi vaig oposar, malgrat que el meu rebuig em portàs tota mena de pèrdues. Finalment em va tòrcer el parer la força de la veu silenciada i és que jo, pedra de vint anys, no era conscient de la venjança que covava

en el meu si i que m'empenyia i gratava per foradar-me, sortir-ne i agafar el pas. Raimon, la venjança té color de nit i per això engana subtilment, de lluny et promet que et portarà a victòries delicioses que assaboriràs amb fruïció i te la creus, te les creus, les seves paraules, que vols que siguin també les teves, emperò res d'allò que t'ha dit és ver. Quan no t'ho esperes, t'abandona davant el plat espès i fred de la insatisfacció. La venjança és lletja, bruta i cega, li put l'alè. La conec molt bé.

La pedra de vint anys, ja foradada, ingènua i inconscient, creient tastar victòries delicioses, cada vespre que en Tòfol la cercava per satisfer el seu desig de mascle, s'obria de braços i cames i talment una màquina automatitzada executava els programes per als quals l'havien dissenyada i sempre el deixava satisfet de plaer. No sabia ell que la pedra foradada fingia i gemegava com una possessa perquè sabia que na Bel era al costat de l'altra paret mossegant llençols i llavis, dins un bany de suor, enrabiada com un quissó malalt.

A la força tot això havia d'acabar malament i hi acabà. Na Bel donà símptomes de malaltia del cor, en Tòfol caigué de cap en l'entrellat de la Borsa, i jo, màquina programada i asèptica del plaer, vaig quedar prenyada per un descuit meu.

Va néixer en Joan, esquifit i pansit com un pollet perdut i immòbil sota un cendros dia de pluja. Els coloms, estarrufades les plomes vellutades i tornassolades, tenen una presència ufanosa; els ocellets es mostren cofois amb el bellugeix inquiet i el seu cant; els pollets, res de res, i jo vaig tenir un pollet, no desitjat, però meu al cap i a la fi.

Ben prest, i com ja m'ho esperava, mal que no ho volgués, na Bel se'l va fer aviat seu, el pollet, tan dòcil i tranquil, engandulit per moixonies i cotonets. I és que en Joan era el fill desitjat de na Bel, el qual finalment havia aconseguit amb el seu darrer amant. Podria emmotllar-lo, tendre com era, a voluntat, convertir-lo en titella de fils o en putxinel·li. Na Bel era feta de la pasta dels falsos déus que, esmicolada la seva vida com un mirall en bocinets, creen un món a la seva mesura en què els seus deliris són ordres que acompleixen aquells que els envolten.

Ara bé, una cosa són els desitjos i l'altra, l'atzar que guaita per la cantonada com un drac ferotge (reversos per a un) o màgic (victòries per a l'altre). Allò que es projecta pot quedar penjat en un temps mort quan l'inesperat arriba sense picar la porta.

A na Bel una aturada cardíaca li aclucà els ulls i se n'anà per sempre amb el seu secret de família, amb la seva realitat d'amors i odis, amb tot quant traginava al

cabàs. Em deixà com a penyora tres cartes esgrogueïdes en què deixava constància escrita d'una passió amorosa sense límits... Però, per a qui? No hi havia noms propis, llevat del seu. Les passions febrils acorren precipitadament, fixa't bé, no he escrit inevitablement, ja que la fi és igual per a totes, a l'encontre, precipitadament dic, de la mort si no compten amb el temps necessari, còmplice i conciliador, per a desinflar-se i assedegar-se a poc a poc. Na Bel no sabé acaronar els tirabuixons del temps.

No acabam de conèixer prou bé les persones ni en vida ni després de mortes, quan el record enganya erosionant-lo tot. Ni en vida, ho dic ara per tu i per mi i pel que va succeir aquell dia al Port. Fixa't, tu, tan segur, tan tranquil, amb tant aplom, qui t'ho hauria dit, que les coses fàcilment es torcen al vent de les insídies. Sí, Raimon, tan segur, tan tranquil, com quan et vaig veure per primera vegada tot nu damunt el llit, de bocaterrosa, amb l'escorpí tatuat tot just en el naixement de l'esquena, dormint el ròssec. En obrir la porta de l'habitació i veure-t'hi, em vaig sorprendre tant que instintivament vaig recular ni que hagués olorat una fera, i vaig topar amb el poal de l'aigua. Caure l'aigua i jo a l'enrajolat fou tot u. Vaig gemegar, més de torbació que de mal, i els meus planys et despertaren. Vingueres a auxiliarme, m'ajudares que m'incorporàs, molt suaument, amb segura delicadesa. La meva pell semblava de papallona mentre vibrava en contacte amb la teva. Em durà quatre mesos l'encís, concretament fins que vaig conèixer les veus estranyes que em llevaren la bena dels ulls. Que repulsives totes dues! Ja saps, Raimon, la teva germana i la teva ex-amant! Repulsives, malèvoles, rancunioses, cobdicioses i tot això i allò més, però només elles em llevaren la bena dels ulls i ara no em trob a la gàbia que havies preparat per a mi. Quina insistència la teva! Era la cançó de sempre, m'ho digueren totes dues. I jo ara et sent a tu: Decideix-te, no te n'empenediràs. M'ho deies com si aquell viatge fos un tren, el darrer tren al qual podia pujar, el meu darrer tren. Sàpigues que mai en la vida no pujam a trens, ni en baixam, ni tan sols en veiem passar, perquè la vida és el tren i amb prou feines hi aconseguim de mantenir l'equilibri per por de sortir-ne per portes i vidres. No hi ha andanes ni estacions, no hi ha paisatges en moviment, el tren és la vida, la vida que va i ve, talment el pèndol. I tu encara insistint: Anem-nos-n'hi. Plaça *Jemaa el Fna*. Tanca els ulls i flaira olors barrejades de taronges, de menta, d'espècies, de galetes ensucrades i dàtils. I jo tancava els ulls i flairava olor de moviment d'homes i nins; de rotllades de nins petits, expectants, embarbollant tres paraules en la nostra llengua, esperant que caiguessin altres tres *dirhems* a llurs mans; de grups d'homes a la gatzo-neta fumant, mirant, mirant-se, còmplices, contant faules i coses de la vida i tot

sota un cel ocre, quasi daurat. Et tiraria als ulls el grapat d'arena imaginada que guard dins el puny. Sí, tenies ben encobert l'engany. Però encara que m'haguessis encès el foc per cames i boca, encara que, amb dolor, m'haguessis arribat a l'ànima, tu no comptaves amb l'existència d'en Bielet.

Era dimecres de Cendra. El Dimecres de cendra. Me'n recordaré tota la vida Els nins eren al videoclub a llogar una pel·lícula. Jo tenia tot un vespre de neteja a cinc minuts del nostre pis. Me'n recordaré sempre. Acabava d'agafar el plomall, quan el telèfon del despatx adjacent sonà. No en vaig fer cas, normes de l'agència. Tornà a sonar, una breu pausa, i prosseguí obstinadament. Hi havia un no sé què d'estrany en el seu ring-ringdrejar que em neguitejava. Vaig agafar la clau corresponent del despatx i hi vaig entrar. Amb por aixec l'auricular. Sí, jo. Digues... Xerra un poc més fort, més a poc a poc... Què?... No te'n moguis, ara mateix vénc. Vaig penjar l'auricular. El cor s'empetití com capet d'agulla. La veu prima, tupada, quasi inaudible, la veu que articulà sons, sons que remeteren a feridors conceptes que se m'hi clavaren ,a l'ànima, com mordales de cranc, era la d'en Joan.

En Bielet va tenir l'accident quan anava, lluny de la botiga de pel·lícules, sense casc i de paquet, en la moto d'un amic seu. El seu estat no és irreversible, és un estat d'espera. Fa cinc anys que dorm o maldorm a Sant Joan de Déu. Cinc anys amb la vena oberta per on se li insufla vida. Ja en fa cinc que cada dia, matí i capvespre, vaig a veure'l. A punt estares d'aconseguir que trancàs aquest camí d'anades i vengudes, però no, afortunadament no. No podia deixar de visualitzar les escenes que tenc permanentment davant els ulls com si el curtmetratge fos un membre més del meu cos, una extensió dolorosa: L'adolescent obre els ulls d'home i amb veu ronca i fonda, que li és desconeguda, articula quatre sons, quatre lletres: Mare! No, no podia deixar-lo, no puc, és l'única raó per la qual romanc subjectada a la pèrgola de què t'he parlat. En Bielet sí que fou un fill cercat, el meu fill.

L'aturada funesta de na Bel acabà amb tot i tots. Deixà planant sobre els nostres caps i per tota la casa una sort de boira, enganxosa i fètida, carregada de remors que anunciaven amb mesos d'antelació una atronadora tempesta. Els remors tenien veu de silencis obsessius, de fantasmes de la memòria, de més d'un retret. Així i tot, abans d'esclatar el xàfec, vaig tenir la gosadia de cercar el meu fill. Després vingueren els entrebancs, les discussions, les vendes, els acords de manutenció, papers, més papers i l'esqueix oficial d'un concert egoïsta. I nasqué en Bielet.

La meva vida de dona divorciada amb dos fills, ultra els problemes quotidians i domèstics, alguna grip, un xarampió, era una cala dormida fins que et vaig conèixer.

Els dies que passàrem junts, les paraules tendres que pronunciàrem amb els llavis humits, les nits de deler del negre secret amb la sang aixecada i tot conformen les pàgines escrites d'un llibre sense pròleg ni epíleg. Ara ja en coneixes el pròleg, solament et manca que t'expliqui l'epíleg. Per què al Port passà allò que en ta vida no t'hauries pensat o imaginat que pogués passar? Abans de donar-te la resposta vull que sàpigues que, passada tota la trifulca, tot quant es derivà del succés al Port aquell dia, ambdues males pècores tornaren a veure'm amb la idea de continuar amb la coacció, però prest s'adonaren que jo ja no hi tenia res a perdre (la gàbia era i és ocupada) No he tornat a tenir notícies d'elles. Degueren trobar els diners.

Bé, aquell dia al Port, tu ...

Carme Peláez Colom

P.S.: Me'n vaig escapada cap a l'hospital. M'han dit que m'espera una grata sorpresa. Em sap greu no poder acabar d'aclarir-te les coses. Hauràs d'esperar una segona carta, si és que t'arriba aquesta, perquè, creu-me, estimat, res d'allò ja no té importància.

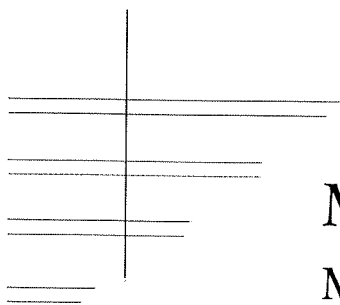
Maria Torres Palau

Diuen que vaig començar a llegir i a escriure als 3 anys —això és, al 1981— amb Mafalda i Astèrix. D'ençà que porte ja algun material acumulat —si el meu disc dur parlara...—.

Passe de parlar dels meus pares, de l'ambient que m'envolta o de les influències literàries —perdona, Carmeta...—.

En realitat jo volia ser astronauta. Però ara sóc aprenent d'escriptora. Aprenent, perquè fa un parell d'anys, una amiga va decidir que el que jo escrivia estava bé i que calia donar-ho a conèixer; ho va enviar a un concurs i, mira per on, vaig guanyar. Així començà la meua proto-carrera. I així continua.

Espere algun dia fer-me un lloquet entre tot el panorama escrivint el que siga (poesia, articles d'opinió, novel·les, contes curts...), ja siga amb el meu nom —Maria Torres— o amb el pseudònim que sempre m'acompanya —Pau Ribera—. Per cert, tinc ja tres fillets meus rodant pel món: *Les Malifetes de Maria Encarna*, *La Vida Segons...* i *En Primera Persona*.

Metempsicosi

Maria Torres Palau

Accèssit de Narració Curta

A Laura, naturalment

“No es pot trobar la pau evitant la vida”

Simplement era distància emocional el que hi posava pel mig. Em fan mal aquelles coses, així que invente mil estratègies per allunyar-me sentimentalment i no sentir-me novament atrapada en el cúmul de sensacions amargues que em provoca la idea de no trobar la felicitat.

Mon pare ronda per baix, capcot, falsament capficat en algun llibre realment interessant dels que ell escriu. Jo mire ara la meua llibreta, plena de les notes que vaig agafar anit mentre rellegia aquell llibre mític posant l'esmentada distància emocional.

“Hi ha moments en què estàs perdut i creus que el millor és suïcidar-te”, vaig fer que li digueren a la senyora Dalloway. Després hi havia la rèplica. “Potser seria meravellós dir que te'n penedeixes, però és que hom es pot penedir quan no hi ha alternativa?”.

Dones que besaven altres dones, una escriptora besant als llavis la seua germana, una ama de casa besant als llavis la seua millor amiga, una editora besant als llavis la seua companya sentimental. Es veu que, a la literatura, el lesbianisme està de moda.

Estar tot el dia ací tancada és un suplici. Retalls venen a la memòria, i ara veig clarament davant meu al qui es coneix en la novel·la com el senyor Bloom. De fet, he interioritzat tant els personatges que molts no els sé situar amb el seu nom real, sinó amb el qual els he immortalitzat en uns quants milions de lletres. Ara podria estar escrivint, al costat de la finestra, no perquè hi entrara més llum, sinó per l'esnobisme, la idea romàntica de l'escriptor boig que seu a fer les seues darreres línies...

Mire la meua cara en la finestra. És ara una imatge fosca. Però tant se val. La idea del senyor Bloom, amb el pijama de l'hospital, amb les mans a les butxaques de la camisa, els ulls mig clucs, el pèl agafat amb una cua darrere, eixe pèl clar... Eixa imatge se'm presenta com físicament real. Potser la meua esquizofrènia estiga agreujant-se.

El meu amor per la vida és el mateix que per un plat de faves, i tot el món sap que odie les faves, que abans em moriria de fam que em menjaria un plat.

Passen les hores entre folis i folis amb la meua lletra il·legible. Baix, Leonard imprimeix sense la meua supervisió. Sempre ho ha fet. No sé per què imprimeix. El que escric no és digne de res. *És literatura en estat pur*, em diuen. A París estic de moda. Tota la Nouvelle Vague m'adora. I jo... Jo estime la vida tant com a un plat de faves.

“El diari prohibit de Virgínia”. És així com em deuria anunciar. Escriuria tot el que em passa pel cap. I, com que algú ha de morir, eixe algú seria jo. A la fi del tercer capítol em mataria. Sé d'algú que faria l'epíleg per mi.

Però tinc un motiu per seguir avant. Un motiu secret. Tan secret que no puc ni escriure'l en el meu diari prohibit. Tinc un secret. Un gran secret. Un secret que ni tan sols sap Leonard. De fet, a Leonard seria a la última persona a qui li ho diria.

Hui m'he adonat del que havia de fer...

Sí, hui. Quan he escrit això del “Diari prohibit de...”. Perquè no és el Diari de Virgínia, sinó el diari... No. És massa prompte per desvetllar el meu gran pla secret. Massa prompte. Fins i tot per dir-m'ho a mi mateixa.

“Calma, Virgínia, calma. Tot arribarà. Eixa metempsicosi que t’arriba l’has de controlar. Potser siga només un brot més d’aqueixa malaltia teua que els metges s’entesten a guarir contra la teua voluntat...”

Perquè és tot just eixa capacitat de ficar-me en la pell d’altres persones el que em deixa escriure tant i tant. Tantes i tantes històries diferents, tants i tants personatges diferents. Com, sinó gràcies a aquesta esquizofrènia, podria saber el que se sent amb tanta exactitud quan hom és un pobre desgraciat o una senyoreta de ciutat, sinó mitjançant aquest poder que se m’ha atorgat per veure més enllà del meu propi ésser?

Jo ho considere un regal d’un déu en el qual no crec. Sí, un regal, un poder visionari, com els que tenen les bruixes que van voltant pel món predient la bona o la malaventura dels mortals.

Leonard, pobret... Stephen, mon pare... Itzíar, la gata silenciosa...

Li he ficat tot just hui, eixe nom. Itzíar. Algú m’ha fet un escoltet i m’ha mormorat aquell nom que diuen que és d’un país del nord d’Espanya. Itzíar... Com que no tinc cap filla que el pugua heretar, li l’he posat a la gata. Fàstic de fàrmacs que m’han deixat estèril... El meu legat l’hereta una gata. És digne d’una escriptora boja com jo fer aquest testament...

Em mire amb molt d’amor aquesta brúixola de Flandes. No acabe de recordar d’on la vaig treure. Sé que no pertany a mon pare, que no és cap record heretat, sinó que es va comprar nova de trinca, segurament a algun mercat de Londres.

Ací, al camp, allunyada del soroll, se’m presenta com quasi impossible que tinga una casa en aquella sorollosa ciutat...

Em reclamen de París, he dit. Sí. També he dit que allí estic de moda, i que els autors joves m’escriuen sense descans alabant la meua literatura. Si ells saberen com l’escriu... Encara que ells també ho faran sota els efectes de la droga. Perquè, al contrari que jo, ells poden tenir el plaer de tastar l’absenta i aquelles coses que et fan volar. A mi, el que em fa volar és tot just l’absència de l’absenta. Quan no em prenc res, quan abandone la medicació, quan la bogeria em ve a buscar, quan no tinc cap brúixola que m’assenyale el nord.

Per la cambra, un món de folis escampats amb lletra gairebé il·legible. No he arribat mai a saber com s'ho fa Leonard per desxifrar-la i extreure'n les paraules exactes per després ficar-les a la impremta. Per a mi és tot un misteri. Fins i tot jo sóc, de vegades, incapaç de desxifrar-la. Però, ell ho sap fer. Potser és ja la costum. Potser són tants anys junts, que em coneix fins i tot massa.

Però no. Perquè si no sabia el que el meu cap tragina ara, la darrera de les meues històries. Tanmateix, crec que no sospita res. No, no ho sospita. Ahir, quan em va trobar a l'andana del tren amb les maletes fetes, disposada a anar a qualsevol lloc lluny d'aquest silenci que tant m'esgota, va pensar que simplement necessitava viatjar, veure gent. Va pensar que la visita de la meua germana m'havia afectat. Ella i els meus nebots, i la meua incapacitat per poder reproduir-me en un altre ésser viu.

No. No sap que hi ha milions d'éssers en els quals ja m'he reproduït. O que s'han reproduït en mi, tant se val. El significat no varia. El cas és que aconseguisc cada dia ser un milió de persones diferents. Ho aconseguisc, sempre que no em prenga la maleïda medicina...

Oh, quin goig! Ahí baix hi ha gent que fa gresca. El soroll m'arriba nítid i clar. En els darrers moments de la meua existència, m'estan fent feliç sense saber-ho. Perquè no serà una visió més, veritat? Són reals, existeixen. Juguen a perseguir-se puerilment. Sí, són bonics, aquells joves. Corren, s'agarren de la roba, es fan caure, deixen solts els seus cabells i s'escampen entre la gespa, es banyen amb l'aigua de pluja que ha quedat atrapada per les fulles, tinten de verd els seus vestits sense adonar-se'n ni donar-hi importància... Què grans, què bells...

Els envege des de la solitud de la meua cambra. És cert que hi tinc unes vistes magnífiques. Però els envege. Jo també voldria tornar a aquells instants preciosos en els quals tot se'm fotia, i tot era joia i alegria. També jugava pel terra, embrutant-me de fang, fins i tot d'excrements. Però era feliç. Érem feliços.

Tanmateix, ara la metempsicosi (per què m'enteste a repetir tantes vegades aquesta paraula?), la metempsicosi és forta. I sé qui sóc, sé qui s'ha ficat dins meu aquest matí. Per això he escrit la frase: *Hui m'he adonat del que havia de fer...* I portaré la meua decisió fins a les darreres conseqüències. Ja n'estic farta d'escriure i escriure, parlar i parlar, sense fer-ne res al respecte. No. Hui és diferent. Hui és diferent. Hui escric el diari prohibit... d'ella. Creies que anava a dir ja el seu nom? Doncs t'equivoques. És encara massa d'hora.

El testament d'Itzíar. Sí. Toca fer el testament per a Itzíar. És a ella a qui estimo, potser fins i tot més que a Leonard... No ho sé. Sé que Leonard m'estima... O potser només m'estimo per la meua malaltia, i es dedique a ser un simple infermer i terapeuta, seguint-me a tot arreu i publicant-me potser en un afany de ser també partícip de la fama que sembla acompanyar-me sense que jo l'haja demanada.

Sí, el testament d'Itzíar. Li vull deixar absolutament tot el que tinc. A Leonard li deixo el poder de decidir sobre les línies que escric, tant d'aquestes com les que ja estan fetes. Pot fer una gran foguera en honor a Odín i pregar perquè la meua ànima acompanye els déus en la trona dels vikings, o pot publicar-les, o pot utilitzar-les com a incòmode paper del wàter. Té, com he dit, tots els poders.

Però la resta de coses són per a Itzíar: Per a ella serà la llibertat, la vida còmoda, una vida de la que jo no he gaudit per prescripció mèdica. Farà tot el que vulga. Boixar amb tots els gats que li vinga de gust. Arrupir-se al sol. Mandrosa, fer-se un bolic i vetllat el meu cos. Olorar les flors i l'aigua de pluja a la qual no té por gràcies al seu gros pèl de gata persa que no deixa penetrar cap gota fins a la seua tendra pell. Sí. Per a ella serà la meua Vida. Per a Leonard, la meua mort.

Estic cansada i em fa mal el cap. Anit em va visitar un fantasma. Sí. Vaig viure una increïble història de por amb aquell fantasma. Era un home d'edat incerta. Tenia la barba d'un dit, ja grisa, i els cabells molt curts. Era prim, no massa alt. Però era un fantasma. I matava tothom. Ens matava a tots. A tota la colla que havia gosat entrar a la seua propietat. Trobàvem un retall de diari de l'endemà on s'explicaven les nostres horribles morts. Fins i tot hi havia dibuixos dels nostres cadàvers. I el diari no es va enganyar; tots vam anar morint, d'un en un, com allà s'explicava. Curiós. Si tinguera més temps, potser podria donar la idea a Òscar o a Edgar perquè escriviren ells la història. Amb l'únic inconvenient que ells també són fantasmes. I hauria de ser el seu esperit errant (perquè estic segura que són esperits errants) qui hauria d'escriure-la.

Estic cansada també, però d'una altra cosa. Estic cansada de la literatura d'aquesta època. Estic cansada dels Grans, dels que s'entesten a fer estudiar als pobres universitaris. Si per mi fóra, faria matar tots els professors de literatura contemporània per fer llegir els pobres joves totes aquestes bajanades, inclosa jo. Diuen que ajuden a comprendre com està fet el món, que ens ajuden a comprendre com hem arribat

on estem ara, perquè fan un viu retrat de la societat. Doncs bé: n'estic farta, dels retrats. Preferisc històries de fantasmes. Potser perquè jo també sóc un fantasma.

Hui m'he adonat del que havia de fer...

Ja és hora. És l'hora de dir moltes coses. La metempsicosi arriba al seu grau sublim. Crec que és el moment de posar-me els vestits adients i fer cas al personatge que ara m'habita.

Lentament, amb calma, i sense soroll perquè ningú no se n'adone de les meues intencions, canviaré aquesta roba per un vestit blanc. Després confeccionaré el ramell de flors que m'ha d'acompanyar. He d'estar a l'altura del que tants pintors romàntics han imaginat, i del que el gran Mestre va escriure. Veus? A ell no em cansa de llegir-lo. Potser perquè també parla de fantasmes. Per què m'intriguen tant ara, els fantasmes? Només pel somni? Només perquè he imaginat que jo també era un fantasma? Només perquè ara m'envaeix un fantasma? Perquè jo també seré un fantasma? No ho sé. Però ara m'agraden, els fantasmes. Supose que per això he rellegit *Hamlet* tantes vegades darrerament. Per això, i per la metempsicosi.

Un ramell de flors, una túnica blanca. També pintaré la meua cara de blanc. Quedarà morada per la mort que m'espera, però no vull que se'm veja així. No m'agrada eixe color de mort. Preferisc el blanc. No per les connotacions de puresa que se li atorguen. No. Només per estar uniformada amb la resta de l'hàbit que m'imposaré. Tota blanca. Fins i tot les pedres que triaré per submergir-me en l'aigua del riu seran blanques. Tot blanc. Com els núvols que ara escampen i deixen entreveure pedaços de sol que esquitxen la meua finestra. Espere que torne a desaparèixer prompte. Necessite també un cel blanc. Tot blanc. Tot blanc.

He arribat ja al tercer capítol. Toca morir.

Hui m'he adonat del que havia de fer...

El diari prohibit d'Ofèlia. Això és el que havia de fer hui. El diari prohibit d'Ofèlia...

Epíleg

L'han trobada aquest matí amb una túnica blanca, un ramell de flors i pedres també blanques a les butxaques. Havíem regirat la seua cambra abans de trobar-la. I he trobat aquestos pedaços de paper on hi ha el que, segons ella, era el seu testament.

Em veig, doncs, amb l'obligació d'escriure l'epíleg del qual ella parlava. El tercer capítol ha acabat amb la seua mort, és cert. Virgínia ha mort. S'ha suïcidat talment l'Ofèlia de *Hamlet*, aquella obra que tant adorava.

Rellegisc els paràgrafs i no els acabe d'entendre. No sé a qui es referia quan parla dels joves jugant al nostre jardí. Ahir plovia de valent, i no hi ha cases a quilòmetres de distància. Suppose que els deuria imaginar.

També he trobat a un calaix els medicaments que es deuria haver pres des de fa més de dues setmanes. Així que arribe a la conclusió que farà vora vint dies que no segueix el tractament. No sé com no me n'he adonat abans...

Supose que per això em va fer l'escena del tren l'altre dia, quan volia fugir déu sap on. I per això ha volgut creure que la posseïa Ofèlia. El que no sé és el factor decisiu que l'ha dut al suïcidi. No el sé de totes totes. Suppose que el fantasma que va somniar va marejar encara més la seua ment. Potser, en la seua demència, ha reviscut totes les línies de Shakespeare en segons per arribar al moment on Ofèlia mor. El fantasma somniat, seria el pare de Hamlet. Jo, Hamlet. I ella, l'Ofèlia desvalguda que mor d'amor per la seua bogeria i la del seu estimat.

Mai he arribat a abarcar tota la ment de Virgínia. Sempre l'he trobat fascinant, increïble. I no puc pair que tot haja acabat d'aquesta forma.

Però faré cas del seu testament: Itz'ar serà lliure, i jo acabaré la seua obra per ella. Com ara faig escrivint l'epíleg. Sí. No s'equivocava: em tenia a mi, un editor, intent d'escriptor i periodista, per fer les darreres línies.

Què dir ara? Simplement que ha arribat el final, que ella ha fet el que *volia* fer, que res té a veure amb el que en realitat *havia* de fer. Però ella.... Ella sempre ha fet el que ha volgut. A qui se li pot recriminar, ara que ja és morta, tot el que ha passat? Als metges per no adonar-se'n del que passava? A mi per no haver seguit de prop les seues passes? A ella mateixa per no fer cas de les ordenances?

No. Ara ja és tard. Ara ja està tot fet.

Hui m'he adonat del que havia de fer.. Ella...

La Pobla Llarga
Novembre de 2003

Aquest número
doble de les *Pla-*
guetes d'Història i
Cultura titulat
Premis Castellitx,
2004. *Obres premiades: Poesia,*
Narració Curta i Glosat, ha es-
tat publicat per l'Ajuntament
d'Algaida amb motiu de la ce-
lebració de la festa de la Pau
de Castellitx, dimarts dia 28
de març de 2005.

TAULA DE MULTIPLICAR

1 x 0 = 0
1 x 1 = 1
1 x 2 = 2
1 x 3 = 3
1 x 4 = 4
1 x 5 = 5
1 x 6 = 6
1 x 7 = 7
1 x 8 = 8
1 x 9 = 9

2 x 0 = 0
2 x 1 = 2
2 x 2 = 4
2 x 3 = 6
2 x 4 = 8
2 x 5 = 10
2 x 6 = 12
2 x 7 = 14
2 x 8 = 16
2 x 9 = 18

3 x 0 = 0
3 x 1 = 3
3 x 2 = 6
3 x 3 = 9
3 x 4 = 12
3 x 5 = 15
3 x 6 = 18
3 x 7 = 21
3 x 8 = 24
3 x 9 = 27

4 x 0 = 0
4 x 1 = 4
4 x 2 = 8
4 x 3 = 12
4 x 4 = 16
4 x 5 = 20
4 x 6 = 24
4 x 7 = 28
4 x 8 = 32
4 x 9 = 36

5 x 0 = 0
5 x 1 = 5
5 x 2 = 10
5 x 3 = 15
5 x 4 = 20
5 x 5 = 25
5 x 6 = 30
5 x 7 = 35
5 x 8 = 40
5 x 9 = 45

6 x 0 = 0
6 x 1 = 6
6 x 2 = 12
6 x 3 = 18
6 x 4 = 24
6 x 5 = 30
6 x 6 = 36
6 x 7 = 42
6 x 8 = 48
6 x 9 = 54

7 x 0 = 0
7 x 1 = 7
7 x 2 = 14
7 x 3 = 21
7 x 4 = 28
7 x 5 = 35
7 x 6 = 42
7 x 7 = 49
7 x 8 = 56
7 x 9 = 63

8 x 0 = 0
8 x 1 = 8
8 x 2 = 16
8 x 3 = 24
8 x 4 = 32
8 x 5 = 40
8 x 6 = 48
8 x 7 = 56
8 x 8 = 64
8 x 9 = 72

9 x 0 = 0
9 x 1 = 9
9 x 2 = 18
9 x 3 = 27
9 x 4 = 36
9 x 5 = 45
9 x 6 = 54
9 x 7 = 63
9 x 8 = 72
9 x 9 = 81